

# Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in valja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom na celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natane enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

## Nemški šulverein — Slovencežerec.

Nemški šulverein glasi se društvo, katero je Slovanom, posebič Slovincem, vsekalo že marsikatero krvavo rano. To društvo je doma v Berlinu, v mestu, ki Slovanom zavida njih najdragocenejši zaklad — sv. vero in pa narodnost. To oboje pa vzeti pravovernemu Slovanu, to je namen nemškega šolskega društva. Nemški šulverein zida in vzdržuje šole, v katerih se pri nas Slovincih našim otrokom krade vera in narodnost, narodnost in vera. Tudi nekateri učitelji, ki delujejo v smislu nemškega šulvereina in ponemčujejo našo deco, dobivajo ovsa iz šulvereinskih jasel. Ubogi otroci, ki pridejo takim vzgojiteljem v roke, dvakrat ubogi, ki postanejo žrtev nekaterih šulvereinskih šol!

V takih šolah se otrokom ubija v glavo le nemščina, drugi koristni poduk in prava krščanska vzgoja se pa zanemarija. Se vé, šulvereinovci tega ne dajo veljati ter trdijo, da so jim mar le nemški otroci in nimajo namena, naših ponemčevati. Da se, dragi bralce, sam prepričate, kje je resnica, beri pazljivo naslednje številke, ki ti bodo odprle oči in pokazale jasno, koliko nemških in koliko slovenskih otrok obiskuje šulvereinske šole.

| Šulvereinsko šolo obiskujejo v | nemških otrok | slovenskih |
|--------------------------------|---------------|------------|
| Ljutomeru . . . . .            | 6             | 69         |
| Sevnici . . . . .              | 10            | 50         |
| Št. Ilju . . . . .             | 20            | 95         |
| Pekrah . . . . .               | 5             | 90         |
| Razvanju . . . . .             | 7             | 133        |
| Št. Ilju v Slov. gor. . . . .  | 54            | 35         |
| Konjicah . . . . .             | 15            | 113        |
| Rogatcu . . . . .              | 16            | 161        |

Popolnoma enake razmere se nahajajo še v Laškem trgu, v Ločah, Gornji Kungoti in v Svičini. V teh šolah je nemški poduk. V nekaterih omenjenih šolah slovenski otroci ne razumejo svojih trdonemških učiteljev, učitelji ne svojih slovenskih učencev. Naravna posledica takega učenja je, da se večina otrok gladko nič ne nauči, da po pet let in še več pohaja isti razred in ji tako brez vse koristi preteče dragoceni čas šolskih let. Za pregrehe šulvereinskih vzgojiteljev dostikrat veroučitelji delajo pokoro, ker vtepajo slovenski deci slovensko abecedo v glavo, da znajo vsaj za silo čitati slovenski katekizem. Dve uri na teden sta odločeni katehetu za veronauk, razlagati in podučevati mora katekizem na takih šolah v dveh jezikih, vrhu tega slovenske otroke učiti čitati; koliko se tedaj more doseči gledé krščanskega nauka, naj dragi čitatelj sam presodi! Dostikrat zapustijo otroci šolo, preden se so mogli temeljito pripraviti za prvo sv. obhajilo. Da, prava krščanska izreja otrok je na marsikateri šulvereinski šoli ne-

mogoča. Na šulvereinski šoli v Sevnici so razmere celo take, da veliko let do najnovejše dobe duhovnik ni prestopil šolskega praga. Liberalen učitelj uči brez škofovega dovoljenja tam nauk Kristusov. Pač omilovanja vredni krščanski otroci, katerim še to ni dano, kar je dano judovskim, mohamedanskim, paganskim otrokom, da bi jih namreč podučevali v verskih rečeh njih verski učitelji!

To je znana resnica, da nemškutarji, izdajice našega naroda, postanejo večinoma liberalci, sovražniki sv. katoliške cerkve. Evo torej, kam težijo šulvereinske šole. Vodiijo v odpad od naroda in s tem v brezverstvo. V nemški konjiški šoli se je šolski mladini prepovedalo zahajati k šolskim mašam. Ali torej ne govorim resnice, ko trdim, da šulvereinske šole slovenske otroke vzgajajo za ponemčeni liberalizem? Šulvereinovci dobro vedó, da njihove šole ne ugajajo slovenskemu ljudstvu. Pa dobro jim je tudi znano, da noben zid ni tako visok, da ga ne bi preskočil zlati osel. Zato kupujejo otrokom šolskih rečij, obleke, jedil itd., ter prirejajo sijajne izlete. Vse to mika lahkoživo mladež in ubožne stariše. Kje pa to nič ne pomaga, dela kruta šila. Gospodarji, delodajalci pritiskajo na svoje podložne, da žrtvujejo lastno voljo in deco svojo nemškemu šulvereinu v korist in provspeh. Surova sila in judeževi groši, ne pa častno prepričanje napolnjuje šulvereinske šole. Ko bi pa slovenski stariši imeli malo več poštenja, odločnosti in vesti, pa pomislili, da bodo odgovorni pred živim Bogom za otroke, katere žrtvujejo neverskim nemškim šulvereinskim zavodom, resnično, šulvereinske šole stale bi prazne in dičile slovenski narod.

## Sodne razmere na Slovenskem.

(Govoril v državnem zboru dr. Lavoslav Gregorec dne 23. maja.)

Visoka zbornica! Oglasil sem se za besedo, da govorim o jezikovnih neprilikah pri sodiščih na jugu naše državne polovice. Predlagal bom tri resolucije, katere bom koj čital ter je potem v svojem govoru utemeljil. Resolucije se glasé:

1. «C. kr. vlada se pozivlje, uveljaviti tudi gledé slovenskega jezika, kar določa § 27. cesarskega patenta z dne 7. avgusta 1850 gledé organizacije najvišjega sodnega in kasacijskega dvorā na ta način, da bo najvišje sodišče izdajalo svoje razsodbe in razloge v slovenskem jeziku, če se je dotična pravda pri prvi instanci obravnavala v slovenskem jeziku.

2. Z ozirom na to, da se pravosodnega ministerstva naredba z dne 10. januarja 1889, št. 21599 ex 1888, praktično tam, kjer Slovenci prebivajo, skoro nikjer ne izvršuje, se c. kr. vlada pozivlje, naj zaukaže,